

KÖZLÖNY,

hivatalos lap.

A „Közöny“ hétfőt kivéve, naponként jelenik meg. — Ára lapjainak helyben 7 frt, és postán négyszeri szétküldéssel hetenként 7 frt 12 kr. p.p., naponkénti szétküldéssel 8 frt pp. — Felvételnek mindennemű hirdetések, melyek hasábsoráért 5 p. kr. vétetik. — Elfizetheti minden álladalmi postahivataloknál és a kiadó hivatalban Debreczenben.

HIVATALOS RÉSZ.

1868. e.

RENDELET.

Bács, Csongrád, Pestmegye alsó része a Kis-Kun kerület, s Szeged, Szabadka, Zombor városok közönségéhez.

A magyar nemzet önálló országos élete a történelemben példátlan hűségességgel megtámasztván, elkerülhetlen szükségé vált a nemzet haderejét azon föllenség ellen összpontosítani, mely a rác és oláh lázadásnak minden emberiségből kivetkezett borzasztó kegyetlenségeit is irtozatos eszközül felhasználni nem iszonyodik.

Elkerülhetlen volt ezen összpontosítás, mert a föllenség legyőzésével a mellék támadások támaszpontja esik el s azok könnyen legyőzhetőkké válnak, míg ellenben ha azon támadások fékmentésére az erők összpontosítása elmulasztatnék s a föllenség a nemzetet diadalmaskodnék, a nemzet maga veszne el s az ellenség ezen diadala által a rác lázadás is célját érné.

A kormány fél esztendei folytonos táborozás s annyi nemes vér-áldozatot, annyi tömérdek költség, a bácsi seregnek annyi hősiessége után arról volt kénytelen meggyőződni, hogy a rác lázadás ügye s Bács megyének sorsa nem Bácsban, nem a rabló rácokkal szemközt, hanem egészen másutt fog eldőnteni.

A haderőnek tehát más dispositiót adott s a bácsi hadsereget is felrendelte.

A kormány tudta, hogy ennek következtében pillanatilag dűlősnak, rablásnak, pusztításnak tétetik ki Bács megye, de tudta azt is, hogy csak az erő-concentratio által mentethetik meg a nemzet s a nemzetnek Bács megye is.

Azért vérző szívvel bár, de kellett magát e lépésre határozni, mert az egyesek iránti humanitásnak a nemzet existenciáját nem dobhatja áldozatul.

Azonban még ekkor sem hagyta figyelmen kívül az emberiség tekintetét.

Szegeden és Szabadkán hagyott hátra annyi rendes harcz-edzett erőt, minél több rendezettebb haderő bizonyosan nincs a bácsi rác rabló táborban.

És biztosan számított arra, hogy a bácsi, szegedi, kiskúnsági, alsó csongrádi s alsó pestmegyei magyar nép nemzetörsége s összes férfiereje, midőn saját életét kell a gyilkolástól, saját vagyonát a rablástól, lakhelyét a vad rablók gyújtó kanócsától, nejét, leányát a megfertőztetéstől, gyermekét a kínos haláltól védeni, nem fogja magát gyáván legyilkoltatni, hanem összesereglend a védelemül ott hagyott rendes haderő körül s arra támaszkodva izmos magyar karjainak ezereivel reárohannak a vad rablókra, mint a fergeg: s kiirtandja a rablókat, kik őtet, a magyar fajt akarják kiirtani.

Ezt a kormány méltán várhatja a magyar néptől; mert ha nem védi magát, legyilkoltatik a rablók által.

Joga volt megvárni, mert azon vidékek magyar népének lehetetlen nem tudnia, lehetetlen tapasztalásból nem látnia, hogy ha nem védi magát, meghal okvetlenül mind, mert e fene vadak nem ismernek könyörületet; de ha védi magát, akkor a harczban dicső halált halhatnak ugyan néhány egyesek, ezer közül 10-20 talán, de a többi élve marad s a rabló ellenség leszen semmivé.

Ki volna tehát oly kába, hogy a halál lehetőségétől félelemből magát a bizonyos halálnak megadná?

Ki volna oly kába, hogy gyáva futás által földönfutó koldussá akarjon lenni, midőn bátor ellentállással életét s feleségének s gyermekeinek életét és házat és vagyonát a pusztítás-tól megmentheti?

Joga volt megvárni a kormánynak, hogy a magyar nép magát sikerrel fogja védeni, mert hiszen ha a fenyegetett vidékek magyar s másjuki bár, de becsületes honszerető népe összetart, s erejét összeszedve felkél, számban is sokszorosan felülhaladja a rabló vad ellenséget. — Maga Szeged, Szabadka és Baja, a falvak lakóit, a népes csongrádi községeket nem is említve, elég volna arra, hogy minden rabló ráczot kiirtson.

Elég pedig annyival inkább, mert azon rendes erőkön kívül, melyet a kormány a volt bácsi seregből azon szerencsétlen vidéknek és fenyegetett szomszédjainak védelmére hagyott, még Dunán túlról is egy erős brigada több ágyúkkal egyetemben Bács védelmére sietett.

És valóban azon várakozásában, hogy Bács, Csongrád, Szeged városa, a Kis-Kúnság s Pestmegye alsó része temérdek

ezekben képes önvédelmére sikra szállani, a kormány nem is csalatkozott meg.

Hanem előadta magát a rendetlen erők rendezésének s egyesítésének, előállott a rendnek, fegyelemnek szüksége, mely a győzelemnek nélkülözhetlen feltétele, mely által kisebb sereg is erőssé válik, nagy sereg pedig győzhetlenné.

Ezen célzt a kormány egy erélyes kormánybiztosnak kiküldetése által vélte elérni s választása a rendetlen hazafisága s tapasztalt erélyü Hunkár Antal, veszprémi főispánra esett. És a honv. bizottmány teljes méltánnyal elismeri, s nyilvános köszönettel tanúsítja, mikint a nevezett főispán s kormánybiztos minden lehetőt elkövetett, mit e rövid idő alatt azon fenyegetett vidékek biztosítására, s a védelmi erőknél kiállítására, és rendezésére kormánybiztos körében a körülményekhez képest tennie lehetséges volt; mely működésében Horváth Antal bácsmegyei főispán által lett őszinte férfias gyámolítását a honv. bizottmány teljes méltánnyal elismeri.

Azonban a körülmények Bács megyében és környékén annyira rendkívüliek, a nép-védelmi erők, melyeket kormánybiztosilag organisálni kell, annyira rendezetlenek, miszerint a kormánynak lehetetlen azon meggyőződésre nem jönni, hogy Bács megyében és környékén a fellázadt rácok megfékezésére, s a magyar és más ajku békes nép megóvására szükséges erőrendezés okvetlenül azt kívánja meg, hogy egy a polgári, mint katonai kormányzat honvédelmi tekintetben egy kézben egyesíttessék.

Ezen szempontból indulva, minthogy gr. Battyányi Kázmér baranyai főispán s Dunántúli kormánybiztos a haza jelen védelmi harcának kezdete óta mindig egyszersmind sereget is vezérelt, Hunkár főispán ur szíves köszönettel fogadott hazafias készségének más vidékre igénybe vétele mellett, a honv. bizottmány ezennel Bács megye s a kebelébenei kir. városok polgári s katonai kormányzatával gr. Bathányi Kázmér vezér főispánt mint teljhatalmú kormánybiztos megbizta, s ezen megbízatását mind azon szomszéd törvényhatóságokra, s vidékekre is kiterjeszti, melyekre nézve a rác lázadásból eredő veszélynek közönsége a védelmi intézkedések összhangzását, s egyesítését szükségessé teszi, adván vezér főispán s kormánybiztos urnak teljes hatalmat és hatóságot a küldetése körében szabad mozgó csapatokkal, nemzetörséggel, s népfelkelési erővel a fenyegetett vidékek védelmére, s a fellázadt rácok legyőzésére, és ártalmatlanokká tételére rendelkezni; új csapatokat alakítani, mindnyáját rendezni, s fegyelmelni, tisztekkel ellátni, azokat belátása szerint alkalmazni, a seregek ellátásáról, elhelyezéséről, alkalmazásáról intézkedni, azokat vezérelni, s vezéreletetni, szóval mind azt megtenni, a mit az országnak s különösen a rác lázadás által fenyegetett vidéknek oltalmára czélszerűnek találand, mely czélnak elérésére gr. Battyányi Kázmér vezér főispán s kormánybiztos urral egyetértőleg működni a rác lázadás elleni hadi munkálatra utasított rendes hadcsapatok illető parancsnok-ságai is köteleztettek.

Hogy pedig vezér-főispán ur, mint országos biztos és katonai parancsnok a reá bizott nagyszerű hivatásban s különösen a honvédelmi erők rendezése, fegyelemben tartása, és alkalmazása körül, minden hatóságok, tisztviselők, és csapat-vezérek részéről rendeleteinek végrehajtásában feltétlen engedelmességgel, s pontos végrehajtással találkozzék, ezennel rendeltetik, hogy honvédelmi s vidékbiztosítási és minden erre s a fenyegetett vidékeknek, s törvényes érzelmű lakosoknak személy és vagyonbeli biztosítására vonatkozó tárgyakban, minden illető hatóságok rendelkezése alatt állandnak, a hatóságok működését, a hol szükség, felfüggesztheti, s a vész idejére rendkívüli eszközökkel pótolhatandja, tisztviselőket elmozdíthat, s másokkal helyettesíthet, a vész törvényazonnal kihirdetendi rögtön itélő bíróságokat állitand, s a rendelkezése alatti fegyveres erőknek rendben, fegyelemben tartása s kötelesegeiknek pontos teljesítése végett, hadi törvények szerint, hadi törvényszékek szigorúságával intézkedendik; a hadi törvényszékek itélete által nétan halálra ítélandó bűnösök irányában az ítélet végrehajtásának, vagy megkegyelmezésének joga is kezeibe tétetvén le. — Miszerint pedig a statusnak és egyeseknek a fellázadt rác rablók által kegyetlenségekkel párosult károkat terhet a bűnösök viseljék, azon árulóknak, rablóknak, pártütőknek, kik a felállitandó rögtön itélő bíróságok által elítélteknek, ingó és ingatlan vagyonát kár és költség térítésül lefoglalandja s abból a kárt szenvedett szerencsétlenek sorsát belátása szerint enyhítendi.

Eddigi hatósága s megbízatása a Dunántúli vidékekre nézve is épségben maradván.

Miről a fenebb nevezett megyék, városok, kerületek közönségei ezennel azon hozzáadással értesítettek, miszerint gróf Bathányi Kázmér főispán és fővezér urnak azon egész vidék hatósága alá helyeztetvén, ez ennek megvédelmezésére vonatkozó intézkedéseiben nem csak segédkezet nyújtani, hanem rendeleteit és parancsait feltétlenül fogadniba is venni — magok irányában önfentartási — a kormány irányában pedig felelet terhével járó kettős köteleességüknek ismerjék, másképp nem cselekedvén.

Kelt Debreczenben februar 12-én 1849.

A honvédelmi bizottmány.

KINEVEZÉSEK.

A. | H.

A Károlyi 16-ik huszár ezredhez.

Hadnagyúl:

Szigety Frigyes.

Rang és illetménnyel febr. 1-től 1849.

Mészáros Lázár,
hadügyminister.

F. g. 2341.

A honvéd tüzérség számvevő hivatalánál számvevő segédül Verebélyi eddigi 39. ezredbeli hadirnokot f. évi febr. 1-től számítandó ranggal s illetménnyel kinevezem.

Mészáros Lázár,
hadügyminister.

F. g. 2683.

Lukács Sándor felszerelési kormánybiztos ur előterjesztésére a n.-váradai ruhabizottmányhoz Olák Elek pesti szijgyártót f. évi febr. 1-től számítandó századosi rang és béke illetménnyel kinevezem.

Kelt Debreczenben, febr. 10. 1849.

Mészáros Lázár,
hadügyminister.

F. g. 2650.

Az országos honvédelmi bizottmány folyó évi jan. 11-én 258. szám alatt kelt rendelete folytán Hatvani Imre által alkotott szabad csapathoz folyó évi febr. 1-től számítandó hadnagyi rang, és 30 pft havi, 10 pft pót-díjjal Molnár Istvánt kinevezem.

Mészáros Lázár,
hadügyminister.

Igazítás. A Közlöny 27-ik számában a 73-ik z.-alji századosoknál U t a i áll U r a y helyett, mi ezennel kiigazittatik.

F. g. 2523.

Schwarzl Ferencz, nagyvárad kanonok az ottani álladalmi ruhabizottmányhoz ajándékol beküldött egy jó készületű német nyerges szerszámotól, mi a haza köszönetének nyilvánítása mellett közzététetik.

Mészáros Lázár,
hadügyminister.

Jozipovich Imre két pisztolyt és egy kardot, Kornis Károly egy vontcsövű vadászfegyvert, Komáromi Ferencz honvéd egy töltés-táskát tettek le a haza oltárára az országos rendőri hivatalnál.

Debreczen, februar 12-kán 1849.

Az országos rendőri hivatal.

Ács Károly ur, pestmegyei szolgabíró, egy szuronyos vontcsövű vadászfegyvert, egy pisztolyt és egy töltéstáskát tett le a haza oltárára.

Debreczen febr. 10. 1849.

Az országos rendőri hivatal.

NEMZETI GYÜLÉS.

Előleges közlés a képviselőház febr. 13-ki üléséről.

Olvastatván a tegnapi ülés jegyzőkönyve, miután a ház tisztviselőinek napidijai iránt hozott határozat kimaradt belőle, a hiány ki fog pótolatni. Ez alkalommal Szaplonczai előad, miként véleménye szerint ezen tárgy halasztható lenne addig, míg a kormány, Madarász József e tárgyi interpellációjára felelni fog. Az elnök e tárgyi, a ház tegnapi határozata következtében már rendelkezett, felkérvén hivatalosan a pénzügy-ministeriumot, miként a ház tisztviselői és szolgálóinak napidijait azon arányban utalványozza, a melyben ezek, az álladalm többi tisztviselői számára a kormány által utalványoztatnak; ha a képviselőház, a kormánynak, Madarász József interpellációjára adandó felelete alkalmával, az álladalmi tisztviselőkre néz-

Ha a bíróság elébe állítás valamely feladás következtében történik, a feladás és a feladó neve a feladóval és védőjével azonnal minden esetre közöltesse.

Kovács Lajos: Én azon módosítást több praecisióval kívánom tétetni, csupán az elejéből hagynám ki azt: „Ha feladás következtében történik, mert lehet feladás hiteles jelenlétének következtében is, és csak az mondassék: „hogy a vádlottal a vádbeli irományok minden esetre közöltesse.” (Tovább!) Olvastatik az e. alatti pont.

Keresztési Ambrus: Ez úgy nevezett szóbeli eljárás volna, mire nézve mint ügyésznek sok tapasztalásom volt. Nem akarom ugyan a bíróságot részrehajlással vádolni, de találkoztam sok rossz lelkű bírónak, ki e tekintetben a vádlottnak kárára lehet. Van sok ember, kinek az isten nem adott oly észlehetőséget, hogy saját ügyét élő szóval jól előadhassa, s egy rossz lelkű bíró nem úgy vezeti be az előadást a jegyzőkönyvbe, mint kellene. Nézetem tehát az, hogy a vádlottól az írásbeli védelem a kitűzött határidő alatt meg ne tagadtassék. A szerkesztésbe tehát azt lehetne tenni: a vádlottnak ebbeli nyilatkozata tulajdon szavaival, vagy pedig tulajdon írásbeli előadásával stb. (Tovább!)

Elnök: Az indítvány a ház által nem pártoltatik.

Az f. pontra nézve.

Bojer Antal: Ezen pontban az foglaltatik, hogy a tanúk szemben a vádlottal hallgattassanak ki. Ugy gondolom, hogy a törvénykezési eljárással nem egyez meg; a tanukat előbb magánosan kellene kihallgatni, azután szembesíteni a vádlottal. (Marad a szerkesztés.)

Elnök: Ezen indítvány sem pártoltatik.

A g. h. i. pontra nem levén észrevétel,

Az l. pontra.

Szabadfy Antal: Nekem e § ellen észrevételeim vannak. Én az önkénynek barátja soha nem voltam, és arra utat szolgáltatni nem akarok, annyival inkább a bírónak. Ha azt mondjuk, hogy a bírónak időt adunk az elhalasztásra, akkor önkényre adunk alkalmat, habár minden reá sül is a vádlottra, akkor a bíróság elhalaszthatja, holott elhalasztani a dolgot nem szabad és kötelessége időt nem engedni.

Olvastatik az m. alatti pont.

Baternay: Én ezen pontban egy lényeges hiányt látok, mert nincs tisztán írva, hogy a bűnös elmarasztalása szavazatok többsége által vagy általános szavazással döntetik el. (Benn van!)

Hevesy: Az nem áll e §-ban, hogy ha a bíróság ítéletet hoz, azt okokkal támogassa, azért azt szeretném betétni.

Elnök: Méltóztatnak ezen indítványt elfogadni? (El.) Kik pártolják, méltóztatnak felállni. (A többség feláll.) Tehát elfogadtatik, hogy ezen kifejezés: „okokkal támogatott ítélet” beletéssék.

Román Ferencz: Ugy hiszem, nem akarják önök megtagadni a vádlottól, hogy ha annak a bíróság valamely tagja ellen kifogása volna, azt megtehesse, mert sok embernek lehet a bírák közt ellensége.

Madarász László: Méltóztatnék a követ urnak ezen indítványt formulálni, annál is inkább, mert a §. 3.-ban bent van, hogy a honvédelmi bizottmány egyik vagy másik bírónak törvényes akadályozása esetére a bíróságnak helyettesítés által leendő kiegészítéséről gondoskodni fog. (Jól van!)

Az n. pontra nézve.

Budai Sándor: Nekem ezen §-ra észrevételeim vannak. Azt mondatik, „hogy az eljárás nyilvános, ha csak az álladalm érdekében felmerülő fontos okok, a nyilvános eljárást károsnak nem mutatnák.” Elismerem azon elvet, hogy a haza érdeke mindenek felett áll, és annak a személyes biztosságot is alárendelni kell. Lehet oly eset, hogy az álladalmnak kárt okozhat a nyilvános eljárás és azon esetben kívánom, hogy ne hoztaték rögtön ítélet, hanem fűggeszletnek fel, — azért ezen §-t így kívánom módosítani: „az eljárás mindenestire nyilvános, hacsak az álladalm érdekében felmerülő fontos okok, a nyilvános eljárást károsnak nem mutatnák, ezen esetben a bíróságnak kötelességében áll az ítéletet mindaddig fűggeszteni, valaméddig az álladalm körülményei az ítéletét megengedik”, mert a személyes biztosság mindenek felett áll. (Maradjon.)

Hunfalvy Pál: Ha az előttem szólott követ ur indítványa elhangzott, akkor indítványozom, hogy az n) cikk így módosítsassék: „az eljárás mindenestire nyilvános”, vagy pedig azon indítványt el kell fogadni, mert azt hiszem, nehezen vannak oly okok, melyek az ember életét ne pártolják.

Olvastatik az o) pont.

Kállay Ödön: Nem látok okot reá, miért kellene megengedni, hogy a törvényszék titkosan ítélhessen.

Elnök: Megnyugtatóra mindenkinek szavazzunk a tárgy felett. Azok, kik pártolják a szerkesztet álljanak fel. (Nagy rész feláll.) Tehát marad a szerkesztés. (Zaj.)

Vlad Alajos: Ez fontosabb dolog, hogysem oly egyszerűen mellőzni lehetne. Névszerűt szavazást kívánok.

Palfy János: Méltóztatnak meggondolni, minő garantálja lehet a vádlottnak a bíróság ellenében. Mielőtt ezt ki-mondanám, szükségesnek látom megjegyezni, miként ha az ember véleményét kimondja, ez nem annyit tesz, hogy a kormányban bizalmatlankodik. Most a dolgra. Mi a kormány kezébe adtuk a bírák kinevezését és a vádló kinevezését, mi marad tehát fen a vádlottnak? Csupán csak a nyilvánosság, s azért a nyilvánosságot semmi esetre megszorítani nem akarom.

Csiky Sándor: El van már döntve a tárgy, többé nem lehet felvenni. (Zaj.)

Madarász László: Előbb is mondtam, hogy ha a kérdés tisztán fog feltétetni, akkor a ház az előbitől külön-

böző határozatot hoz, mert én sem fogadom el azon alternatívát, hogy vagy a nyilvánosságot engedjük meg, vagy a bírónak adjunk jogot fűggeszteni az ítéletet. Hogy az eljárás minden esetre nyilvános legyen, abban garantált látok, a bíróságnak pedig nem kívánok hatalmat adni, hogy a bünt kicsuszathassa, hogy talán a körülmények változtával a fogoly kiszabaduljon. Tehát mivel nem tudok körülményeket, melyekben az eljárás nyilvános nem lehetne, kívánom hogy az eljárás tökéletes nyilvános legyen.

Ivánka: A haza jelen állását figyelembe véve, eltérő nézetben vagyok a tisztelt szónok nézetétől. Azt hiszem, hogy ha állandó törvényt akarnak alkotni, akkor nem találkoznék hang, mely a nyilvánosság ellen emelkedné; de jelenlegi körülményeink szerint lehetnek esetek, s ezek, mint a törvényjavaslatban is mondatik, jegyzőkönyvileg fognak indokoltatni, hol az ülések nyilvánossága megszüntethetik. Nem szeretek általános vitatkozásoknál casuisticára térni, de most ezt tenni kénytelen vagyok, s felhozni, miként lehet sok, és nem a legkritikább eset e jelen körülmények közt, midőn például valamely elfogott kémnek vallomását veszi ki a bíróság, s ez esetben bizony csupán a nyilvánosság kedvéért, a haza javát kockáztatni, csupa elvből, eszélytelenség lenne: azért pártolom a szerkesztet.

Csiky Sándor: Én a szerkesztet teljes értelmében pártolom, mert elegendő garantált látok azon pontnak végső sorában, a hol az mondatik, miképen azon okokat, melyek miatt a nyilvánosság mellőztetik, jegyzőkönyvbe ígatni kell. Előbb azon értelemben voltam, hogy miután a szavazás megtörtént, ezen §-t újra vita tárgyává tenni nem lehet. De miután újabb módosítás javasoltatik tétetni, ezen módosításra nézve elmondom nézeteimet. Én azt gondolom, hogy a szerkesztetnek maradni kell, mert mostani állásunk az előbbeni állásunktól nagyon különbözik. Azelőtt, mikor még a cancellaria állott, kik kormányoztak bennünket, nem tudtuk, csak a sújtást fájlaltuk, mely bennünket talált, akkor én a kormánynak olyan hatalmat, mellyel fogva némely kivételes esetekben is, vagyonom felett ítéletet hozhasson, nem adtam volna kezébe; most azonban, mikor a nemzet kormánya a nemzet öszves akaratának kifolyása, s mihelyest a nemzet akarja változást tehet rajta, s mikor az ő érdeke a mieinkkel öszveolvadva vagon, akkor megszűnik az indok, hogy remegjünk az önkénytől. Ha tehát a bírák azt látnák, miszerint az álladalm érdekében nem kell az eseményeket nyilvánosság elébe adni, attól én legkevesebbet sem tartok s ezen §-nak teljes megtartására szavazok.

Tóth Lőrincz: Én a nyilvánosságnak barátja vagyok; eleget írkáltam is mellette, de kénytelen vagyok kimondani, hogy nagy, szépen hangzó phrasissoknak nem kell a dolog lényegét feláldozni, s nincsen olyan nagy elv, melyet végső analitysigit kellene vinni a practicus életben. Kállay barátom nem lát okot arra, hogy a nyilvánosságot korlátozni kellene. Ez ellen csak egy pár esetet leszek bátor előhozni. Például elfogatik egy kém, s felfedezéseket tesz az ellenséges tábor mozgalmairól, melyeknek következtében táborunk mozgalmainak új irányít kell adni. Már kérдем, ohajjájék-e a képviselők, hogy ezen esetben a kémnek felfedezései nyilvánosság elébe jöjjenek. — Továbbá van egy öszvebonolyult több tagu öszveesküvés, melynek egyik tagja a bíróság elébe állitattik, akarják-e, hogy meggátoltassék a nyilvános vizsgálat által az öszveesküvés egész állapotának felfedezése? Ez okoknál fogva a szerkesztet kívánom megtartatni.

Besze János: Azon eset, mit Tóth Lőrincz barátom felhozott, engem az ellenkezőről győz meg. Midőn egy kém megjelenik s egyet mást elbeszél a bíróság előtt, nem látom át, miért ne történhessék ez nyilvánosan. A hadviselések most nem mennek úgy, hogy hónapok jönnének közbe a dislocationál s míg a hadseregben rendelkezések történnek, az ítéletet is végre lehet hajtani. Ez nem oly argumentum, hogy egy embernek életét öt embernek becsukott kamarájában hagyjuk elintéztetni, midőn az ítélettől még csak az istenhez sem lehet apellálni. Szigoruaknak kell ugyan lennünk, de soha se vonjuk el az alkalmat, hogy az ártatlan felett gyengébb ítélet hozatassék. Erre nézve a nyilvánosság a legjobb kutforrás. Öt ember könnyen rá mondja valakire a bűnöst, de midőn jelen van 5—600 ember, könnyen előáll egy, ki talán a viszonyokat jobban tudja, mint a bíróság, s felvilágosítja a bíróságot azon vádak felől, melyek a vádlott ellen felhozatnak, s ezt megmenti. Azért én a nyilvánosságot semmi kémekek kedvéért feláldozni nem akarom.

Nyáry Pál: Tóth Lőrincz figyelmeztetett bennünket, hogy minden dolgokat a szélsőségig vinni nem lehet; ez nagy részben igazságtalanság, sok részben pedig eszélytelenség volna. Ha arról van szó, hogy az álladalm és a nyilvánosság érdeke ne veszélyeztessék, nem az következik, hogy tekerjük ki egyik vagy másiknak nyakát, hanem fontoljuk meg, mi módon lehet mind a kettőnek érdekét fentartani. — Mi is tartunk titkos üléseket és azt gondolom, oly fontos dolgokban minő egyes emberre nézve az, ha valljon bűnös-e vagy nem? ezen titkos ülések a nyilvánosság elvével nem látszanak ellenkezni. Ez úgy van az egész világon. Tessék megolvasni a bírói eljárások statiszticáját. Oly álladalmakban, hol eskütszék vannak, voltak mindenkor esetek, hogy az eljárás, bizonyos időig fűggesztetett. Tehát vagy azt fogadjuk el, hogy oly esetekben, midőn az álladalmnak érdekét veszélyeztető körülmények jönnek elő, halasztassék el az eljárás vagy pedig el kell fogadni a szerkesztet. Én ezen indítványt jobban szeretem, mint a szerkesztet. Ez által mind a nyilvánosság elértek, mind az álladalmnak érdeke megmentetik. Hogy valaki ma vagy holnap végeztessék ki, az az álladalmnak érdekét nem veszélyezteti.

Irányi Dániel: Helyesen jegyezte meg Nyári Pál,

hogy ott is, hol a szabadság legtűzpróbáltabb barátai készítettek törvénykönyveket, a nyilvános eljárás a kevesebb fontos esetekben is megszokott szorítottatni, a köz illedelem szempontjából. Ha tehát így lehet megszorítani a nyilvánosságot, miért ne lehetne egyes esetekben azt tenni a haza tekintetéből, midőn a bíróra a legszigorúbb felelet terhét kimondjuk? a kérdés előttem igen egyszerű: akarják-e önök a nyilvánosság biztositékának utána tenni a haza érdekét, vagy sem?

Zeyk József: Az országgyűlés és a bíróság titkos ülései közt nagy a különbség; a háznak titkos üléseiben határozatot hozni nem lehet, ellenben a titkos ítélőszék ítéletet mondhat. Egyébiránt én részemről megvallom, mikép leghajlandóbb volnék azt elfogadni, mit Nyáry Pál előadott, hogy t. i. azon esetben, ha a nyilvánosság rögtön káros hatással lehetne a hazára, halasztassék el az illy ügy feletti bíráskodás; de ettől talán már el vagyunk útte; s minthogy el vagyunk útte, (Felkiáltások: Nem vagyunk!) tehát azon vélekedésben vagyok, hogy miután eredményre nézve ugyan oda vezet, tételnék úgy hogy az illy ülések minden esetre nyilvánosak lesznek. Így ha például egy kém elfogatik, és el akarják itélni; de a kormány látja, hogy rögtön ítélőszék elébe állitván, a nyilvánosságnál fogva valamely kár háramolhat az álladalmra: akkor nem az a következés, hogy szabadon fog bocsátatni a kém, hanem, hogy nem fogják rögtön bíróság elébe állítani. Mind a kettő tehát eredményre nézve ugyan oda vezet, azért kívánom, hogy ezen §. akkép módosítsassék, miként minden esetre nyilvános legyen az eljárás.

Drágos: Ha szavazattal kell eldönteni a kérdést, úgy a szótól elállok. (Felkiáltások: eláll!) Már egyszer szavaztunk is e kérdés felett, s különösnek tartom, hogy miután szavazás már történt, még egyszer tanácskozzunk felette; s megvallom azt is, hogy ámbár nem kétlem, mikép az elnök meggyőződése szerint jelentette ki a többséget; én mindamellett a nyilvánosság mellett hiszem azt lenni. (Zaj.) Nem is bukott volna meg a kérdés, ha határozottan állitott volna fel, miszerint mondassék ki, hogy a bíróság ülései mindig nyilvánosok legyenek. Mert hiszen különben el vennők minden erejét a közvéleménynek, ha zárt bíróságok vannak, akkor minek nagy szavakkal emlegetni a közvéleményt? (Zaj) Emlékezzenek önök O'Connell esetére, mi mentette fel őt? A közvélemény, mely a reá kimondott ítélet ellen nyilatkozott. (Felkiáltások: Nem azért mentetett fel, hanem formahány miatt!) Ha nem lesz nyilvánosság, akkor a bíró önkényétől fog függni, ez vagy amaz esetre azt a címet kimondani, hogy ellenkezik az álladalm érdekével; én tehát részemről határozottan azt kívánom, hogy a törvényszékek ülései nyilvánosak legyenek.

Papp Móricz: Röviden kívánok szólni. Azt hiszem, minden időnek kell bizonyos sajátságokkal birnia, úgy a mostaninak is sajátságosnak kell maradnia. Az oppositio, mely az 1848. törvényeket kiküzdötte, a sajtószabadság, a nyilvánosság mellett agítált; itt van tehát az idő, midőn a hatalom kezébe került, protegálni, ápolni azt, különösen pedig a törvénykezésben. Visszavezetem önök emlékeztetést a historiára. Nézzék Rómának Capitoliumát, ott mindenkor nyilvánosan ítéltetett el a hazaárulási bűn. De mire is vezetne az e részbeni tartózkodás? hiszen nem lehet tudni, hogy mit fog vallani a vádlott a törvényszék előtt; s még is ott volna a törvényszéknek kibúvó ajtaja, mellyel fogva mondhatná: ez vagy amaz ember olyanokat fog felfedezni, mik nem a közönség elébe valók. Én tehát, valamint ezelőtt is, mindig a nyilvánosság mellett küzdöttem, úgy most is arra szavazok.

Szász Károly: Én nem találok e kérdést szavazattal eldöntve. Igen is szavazat alá bocsátottat azon módosítás, melyet Buday követ ur feltett, miszerint t. i. a nyilvánosság némely esetekben fűggesztesse; de a második kérdés, az általános és mindenkor nyilvánosság kérdése még szavazat alá nem került. Ezt kívánom tehát szavazat alá bocsátatni. (Szavazzunk. Zaj.)

Aidingert a folytonos zaj miatt hallani nem lehet.

Elnök: A kérdéses cikik ellenében két indítvány tétetett. Az egyik az, hogy a törvényszékek ülései minden esetre nyilvánosok legyenek; a második indítvány pedig, mely formulázva is van, ez: „Az eljárás minden esetre nyilvános leendő; ha azonban az álladalm érdekében felmerülő fontos okok a nyilvános eljárást károsnak mutatnák, akkor a bíróság az eljárást elhalaszthatja.” Tehát ezekre kell szavazni. Az első kérdés minden esetre az, hogy marad-e a szerkesztés? Kik a szerkesztet pártolják, méltóztatnak felállni. (Kevesen állnak fel!) A szerkesztet nem marad. Már most a kérdés az, hogy minden esetre nyilvános legyen-e az eljárás? Kik ezt kívánják, méltóztatnak felállni. (Többen felállnak.) Tehát minden esetre nyilvános lesz az eljárás.

Nyáry: A kérdéshez akarok szólni. Három kérdést lehet és kell e részben feltenni. Az első kérdés az, hogy marad-e a szerkesztés? s önök azt mondták, nem marad. A második kérdés az, hogy nyilvános legyen-e mindenkor az eljárás, s azt mondtuk igenis legyen. De kérem azon indítvány, melyet Buday tett és én is pártoltam, s mellyre Irányi barátom is oly argumentumokat hozott elő, hogy ha azokat nem méltányolja a ház, akkor nem tudom, mit fognak mondani ezen határozatról; mert hiszen azon határozattal, hogy az eljárás minden esetre nyilvános legyen, megegyez az, mit az álladalm érdeke szempontjából az én indítványom hozzá tesz, hogy t. i. az eljárás minden esetre nyilvános legyen, ha azonban az álladalm érdeke bizonyos ideig meg nem engedi valamely körülménynek közvétételét, ezen esetben a bíróság eljárást elhalaszthassa. Ezt kérem szavazat által eldöntetni.

Kállay Ödön: Miután az indítvány Buday által feltetett, azt hiszem, minden egyes tagnak e háznál joga lévén

